

Szakmai Beszámoló

Zalahaláp

„Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat

2025. év

**Készítette:
Enyingi Tibor
Intézményvezető**

Tartalomjegyzék

- I. Helyzetelemzés**
 - I.1. Az intézmény szerkezeti felépítése**
 - I.2. Szervezeti felépítés**
 - I.3. Tárgyi feltételek**
 - I.4. Személyi feltételek**
- II. Szakmai program**
 - II.1. Az intézmény alapfeladatai**
 - II.1.1. Gyermekjóléti szolgáltatás**
 - II.1.2. Családsegítő szolgáltatás**

Tisztelt Elnök Úr!
Tisztelt Társulási Tanács!

Az „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetőjeként előterjesztem beszámolómat az intézmény 2025. évi tevékenységének tapasztalatairól.

I. HELYZETELEMLÉZÉS

I.1. Az „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat szerkezeti felépítése

Az „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti szolgálat önkormányzatok társulásának keretében önállóan működő költségvetési szervként működik.

Az intézmény megnevezése: „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat

Székhelye: 8318 Lesencetomaj, Kossuth Lajos utca 91.

Telephelye: 8318 Lesencetomaj, Kossuth Lajos utca 91.

Levelezési címe: 8318 Lesencetomaj, Kossuth Lajos utca 91.

Telefonszáma: 87/436-774

Email címe: egyuttegymasert8318@gmail.com

Felügyeleti szerve: „Lesencétől a Balatonig” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Társulás Társulási Tanács

Az intézmény alapítói:

Lesenceistvánd település önkormányzata 8319 Lesenceistvánd, Kossuth út 145.

Balatonederics község önkormányzata 8312 Balatonederics, Kossuth u. 84.

Hegymagas község önkormányzata 8265 Hegymagas, Szigliget u. 13.

Lesencefalva község önkormányzata 8318 Lesencefalva, Kossuth u. 46.

Lesencetomaj község önkormányzata 8318 Lesencetomaj, Kossuth u. 51.

Nemesvita község önkormányzata 8311 Nemesvita, Dózsa Gy. U. 8.

Szigliget község önkormányzata 8264 Szigliget, Kossuth u. 54.

Uzsa település önkormányzata 8321 Uzsa, Lázhegy u. 21.

I. 2. Szervezeti felépítés

A Szolgálat által ellátandó alapfeladat:

- Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás
- Házi segítségnyújtás
- Szociális étkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. Törvény

- 39. §-ában meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás,
- 40. §-ában meghatározott gyermekjóléti alapellátási feladatok ellátása.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvény

- 62. §-ában meghatározott étkeztetés,
- 63. §-ában meghatározott házi segítségnyújtás,
- 64. §-ában meghatározott családsegítés,

I. 3. Tárgyi feltételek

Az intézmény Lesencetomaj, Kossuth Lajos utca 91. szám alatti épülete - külön helyiségekkel - lehetővé teszi a bizalmas ügyfélfogadást, az iratanyagok szakfeladatonként történő áttekinthetőbb rendszerezését

Váróhelyiség, interjúszoba rendelkezésre áll, az ügyintézés külön irodahelyiségben végzik az alkalmazottak. Akadálymentes megközelíthetőség biztosított.

I. 4. Személyi feltételek

Az intézmény Lesencetomaj, Kossuth Lajos utca 91. szám alatti épülete - külön helyiségekkel - lehetővé teszi a bizalmas ügyfélfogadást, az iratanyagok szakfeladatonként történő áttekinthetőbb rendszerezését

Váróhelyiség, interjúszoba rendelkezésre áll, az ügyintézés külön irodahelyiségben végzik az alkalmazottak. Akadálymentes megközelíthetőség biztosított.

I. 4. Személyi feltételek

Az intézmény dolgozóinak száma: 11 fő.

Ebből:

1 fő intézményvezető, vezető gondozói és családsegítő feladatokat, (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás koordinálása) ellátó családgondozó

1 fő családsegítő, intézményvezető helyettes feladatokat ellátó családgondozó

1 fő szociális asszisztens

A tárgyévben **7 fő főállású házi gondozó** látta el a házi gondozással kapcsolatos teendőket az intézménynél.

A házi gondozó munkakör betöltéséhez szociális gondozó és ápoló szakiskola elvégzése szükséges.

Uzsa: 2 fő szociális gondozó 8 órában, szakképzett.

Lesencetomaj, Lesencefalu: 1 fő szociális gondozó 8 órában, szakképzett.

Balatonederics: 1 fő szociális gondozó 8 órában, szakképzett.

Lesenceistvánd: 1 fő szociális gondozó 8 órában, szakképzett.

Szigliget: 1 fő szakképzett gondozó 8 órában foglalkoztatva.

Nemesvita, Lesencetomaj: 1 fő szociális gondozó 8 órában foglalkoztatva, szakképzett.

Állandó helyettesítő: 1 fő szociális gondozónyugdíjas megbízási szerződéssel, óradíjjal foglalkoztatva, szakképzett.

Az „Együtt Egmásért” Szociális és Gyermejjóléti Szolgálat vezetője, mint a munkáltatói jogkör gyakorlója a I/2000 SzCsM rendelet 6. §-ban 5. bekezdésében foglaltak alapján felmentést adhat a munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól legfeljebb 5 évre, amennyiben a dolgozó írásban nyilatkozatot tesz, amelyben 5 éven belül vállalja a munkakör betöltéséhez szükséges szociális gondozó és ápoló szakképesítés megszerzését.

Jelenleg **8 fő rendelkezik** a szociális gondozó és ápoló **szakképesítéssel**

Valamennyi dolgozót az érzelmi kompetenciák /szociális érzékenység/ alapján alkalmasnak találom a feladat ellátására. Minden dolgozó közalkalmazottként dolgozik az intézménynél.

II. SZAKMAI PROGRAM

II.1. Az intézmény alapfeladatai:

A szociális és gyermekjóléti ellátórendszer szervezésének legfőbb célja a szolgáltatásaihoz való hozzáférhetőség területi-, kistérségi-, települési különbségeinek, egyenlőtlenségeinek felszámolása.

A helyi társadalom, szociális, közeleti és közösségi problémáinak feltárása és azok megoldásának segítése. Az egyéni, családi és közösségi szociális segítő szolgálat hatékony működtetése, a szociális és mentálhigiénés problémák, krízishelyzetek megoldásában segítségnyújtás.

Alapelvnek tartom, hogy az intézmény a szolgáltatásokkal igyekezzon kielégíteni az alapvető lakossági szükségleteket, igényeket, a helyi kezdeményezések és a szakmai kompetencia összekapcsolásával. Így - küzdeni az életfeltételek javításáért, a gyermekek érdekeinek védelméért, a fiatalok előnyösebb pályakezdéséért, a családok, az idősek, a nyugdíjasok szociális, mentális problémáinak megoldásáért, kiszolgáltatottságának enyhítéséért.

Az intézmény célja, hogy a működési területén élőknek segítséget nyújtson a szociális munka, különböző formáiban. Abban, hogy kivédjék a legközvetlenebbül fenyegető negatív hatásokat, illetve abban, hogy képessé váljanak a különböző problémáikat önállóan is megoldani. Célja az intézménynek az is, hogy elősegítse a településeken élő családok marginalizálódásának csökkenését.

További célok:

- A szociális ellátórendszer szolgáltatásaihoz való hozzáférhetőség területi-, kistérségi-, települési különbségeinek, egyenlőtlenségeinek felszámolása.
- A kistérség szociális problémáit hatékonyan kezelni tudó, biztos és naprakész ismeretekkel rendelkező szakembergárda, valamint az innovatív kezdeményezéseket befogadó, alkalmazó és fejlesztő intézményrendszer kialakítása.
- A társadalmi befogadás és beilleszkedés elősegítése az önellátás elérhetőségének megteremtése a kistérség problémás élethelyzetben élő lakói számára.
- Válgjon hangsúlyossá a saját környezetben történő gondozás.
- A szociális területen kialakult alapellátó rendszerek összehangolt és hatékonyságnövelő fejlesztése.

Ellátottak köre

- a) alacsony jövedelemmel rendelkező személyek, családok
- b) életvezetési, életmód, gyermeknevelési problémával küzdő személyek, családok
- c) magatartási problémás gyermekek
- d) krízishelyzetbe kerülők (pl válás, gyermekelhelyezés, szeretett személy elvesztésével járó traumatizáló hatás)
- e) időskorúak
- f) egyedülálló személyek
- g) csökkent munkaképességű személyek
- h) fogyatékos személyek
- i) szenvedélybetegek
- j) hajléktalanok
- k) egészségügyi problémával küzdő személyek
- l) pszichiátriai betegek
- m) munkanélküli személyek
- n) szociális, életvezetési és mentálhigiénés sérültek
- o) veszélyeztetettek (gyermekek, felnőttek egyaránt)

Az intézmény alapfeladatai:

Az „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat négy szakfeladatot lát el: a gyermekjóléti szolgáltatást, a családszolgálatot, a szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtást.

II.1.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A 15/1998. (IX. 30.) NM rendelet (a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről) értelmében előterjesztem beszámolómat a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységéről a 2021. évi statisztikai adatok alapján.

A Gyermekjóléti Szolgáltatás – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési – oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét, valamint feladatai közé tartozik a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.

Feladataink közé tartozik, hogy az ellátandó településeken minden gyermek és szülő megfelelően tájékozódjon a jogairól és az ellátásokról. Munkánk során igyekszünk folyamatosan megjelenni a települések közéletében. Fontos számunkra, hogy a lakosság ismerje szolgálatunk munkáját, tevékenységét, hogy a problémáikkal tudjanak a szolgálatunkhoz fordulni.

Gyermekjóléti szolgáltatás esetén az ellátási terület:

Balatonederics község közigazgatási területe,

Lesencefalú község közigazgatási területe,

Lesenceistvánd település közigazgatási területe,

Lesencetomaj község közigazgatási területe,

Nemesvita község közigazgatási területe,

Uzsa település közigazgatási területe.

Zalahaláp község közigazgatási területe.

Nagyon fontos, hogy a családgondozás önkéntes alapon történjen, mert csakis ebben az esetben várható el, hogy a családtagok aktívan részt vegyenek a gondozási terv megvalósításában. Ennek érdekében azonban meg kell nyerni a családtagokat céljainknak.

Alapelvnek tekintjük, hogy az elvárt pozitív minta megerősítése sokkal inkább fejlesztő hatású, mint a nem elfogadott viselkedés állandó korrigálása, hangsúlyozása.

A segítő szakember célja nem a probléma megoldása, hanem a kliens felkészítése arra, hogy idővel saját maga tudja megoldani gondjait, problémáit.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2025. évi gondozási tevékenysége Zalahaláp településen

1. számú táblázat

Sor szám	Nem és kor		Alapellátásban történő gondozás	Védelembé vétel	Nevelésbe vett
1.	Összesen	0-2 év	2	2	-
2.		3-5 év	1	2	-
3.		6-13 év	4	2	-
4.		14-17 év	4	1	-
5.	Összesen (01-04. sorok)		11	7	-
6.	Családok száma		10	4	-

**Gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége az intézmény ellátási területére vonatkozóan 2024.
évben.**

2. számú táblázat

3.

Sor szám	Nem és kor		Alapellátásban történő gondozás	Védelembé vétel
1.	Összesen	0-2 év	8	2
2.		3-5 év	5	5
3.		6-13 év	13	16
4.		14-17 év	4	3
5.	Összesen (01-04. sorok)		30	26
6.	Családok száma		30	15

A gyermek veszélyeztetettsége: olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Veszélyeztetettségi tényezők:

Lakáskörülmények

- Lakás és környékének rossz állaga, higiénés állapot
- Túlzsúfolt lakás, mennyire biztos a lakóhely
- Élősködők és rágcsálók nagyszámú jelenléte

Életmód

- A szülő egészségi állapota (pszichiátriai betegség, tartós betegség, fogyatékoság)
- Szenvedélybetegségek jelenléte (alkohol, drog, játék)
- A felügyelet hiánya bármely családszerkezetnél
- A szülők konfliktusos kapcsolata egymással (válás, agresszió egymással szemben)
- Az alacsony jövedelem helytelen beosztása
- Erkölcstelen életvitel (szexuális magatartás, bűnöző életmód)

Elhanyagolás

- Testi elhanyagolás: éheztetés, gondozási hiányosságok
- Érzelmi elhanyagolás: ingerszegény környezet, szeretethiányos szülő – gyerek kapcsolat, közömbösség
- Értelmi elhanyagolás: nem kíséri figyelemmel a szülő a gyermek iskolai munkáját

Agresszió

- Fizikai agresszió a gyermekkel szemben: szexuális zaklatás, bántalmazás
- Leleki agresszió a gyermekkel szemben: érzelmi zsarolás, kiabálás, veszekedés, túlzott szigor
- Felelőtlen, következtelen szülői magatartás a gyermeknevelésben

A gyermekjóléti szolgálat egész éves munkájának nagyobb részét a veszélyeztetettség megelőzése, feltárása, valamint a meglévő veszélyeztetettség csökkentése és megszüntetése teszi ki. A munka azért is nagyon összetett, mivel maga a veszélyeztetettség is komplex fogalom. Több tényező együttesen hozza létre. Szinte nincs olyan eset, ahol csak és kizárólag egy veszélyfaktor adja a veszélyeztetettség alapját. A legfontosabb és legjellemzőbb veszélyfaktorok a mai rendszer tekintetében: anyagi problémák, párkapcsolati problémák, munkanélküliség, idő hiánya és az előző faktorok okozta feszültség következményeként a gyermeknevelési problémák, szülők közötti konfliktusok, érzelmi elhanyagolás, néha bántalmazás. Ezen faktorok oda-vissza kölcsönhatásban állnak, így gyakran több faktor együttes megléte alakítja ki a veszélyeztetettség tényét.

Az **alapellátás**, a veszélyeztetettség megelőzésére irányuló gondozási forma, a **védelembe vétel hatósági intézkedés**, mely a veszélyeztetettség megszüntetésére irányul.

A családgondozó az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető – e az önként igénybe vehető alapellátásokkal vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van – e szükség

Az alapellátás megszűnésének oka lehet a családgondozás eredményessége, a 18. életév betöltése, valamint más településre történő elköltözés. A megszűnés nem minden esetben tekinthető véglegesnek, vannak családok, akik rövid időn belül visszakerülnek az ellátásba, mivel a pozitív változásokat nehezen tudják hosszabb távon fenntartani, így ismét a szolgálat látókörébe kerülhetnek.

Abban az esetben, ha az alapellátás során a *gyermek vagy a család nem tanúsít együttműködő magatartást*, a Gyermekjóléti Szolgálat a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések közül javaslatot tehet a Járási gyámhivatalnak a **gyermek, védelembe vételére, illetve ideiglenes hatályú elhelyezésére**.

2025. évben Zalahaláp településen 7 fő védelembe vett gyermek volt a nyilvántartásában.

Védelembe vétel: A gyermekjóléti szolgálat - lehetőség szerint az általa összehívott esetkonferenciát követően - javaslatot tesz a gyermek, védelembe vételére, ha előzetesen megkísérelte a gyermek veszélyeztetettségét alapellátás keretében megszüntetni, de az a gyermek és/vagy a szülő együttműködése hiányában nem vezetett eredményre. A védelembe vétel hatósági intézkedés, a gyámhivatal rendeli ki a családgondozót a családdal, gyermekkel kapcsolatos feladatok megvalósításához.

A védelembe vétel során a családgondozó gondozási – nevelési tervet készít a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjait kitöltve, a Gyvt. 68.§ (4) bekezdésében meghatározott határidőre a szülő, a gyermek, az érintett személyek és – szükség esetén – szakemberek bevonásával.

A gondozási – nevelési terv tartalmazza a veszélyeztető körülmények megjelölését, a védelembe vételhez szükséges változásokat, ennek elérése érdekében a családgondozó, más szakemberek, szülő és a gyermek feladatait határidők megállapításával. A védelembe vétel során a családgondozó feladata: gondozási-nevelési tervben foglalt feladatok teljesítésének segítése, az érintett családtagok együttműködésének megnyerése a gondozás során, hogy sor kerülhessen a védelembe vétel megszüntetésére.

Gyámhivatal tájékoztatása – felülvizsgálat keretében – a védelembe vétel keretében történő gondozás tapasztalatairól.

Amennyiben a gondozási-nevelési terv megvalósítása szülő és a gyermek nem megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges, a családgondozó írásban jelzi ezt a tényt a Járási gyámhivatalnak, illetve felhívja a gyermek és a szülő figyelmét arra, hogy a védelembe vétel eredménytelensége miatt a gyermekvédelmi gondoskodás más formájára kerülhet sor. **(ideiglenes hatályú elhelyezés → nevelésbe vétel →szakellátás)**

Szakellátásban lévő gyermekek családjainak gondozása az adott településen

4. számú táblázat

Megnevezés	Gondozottak száma
Családok száma	-
Ezen családok szakellátásban lévő gyermekeinek száma	-

Szülői felelőtlen magatartás, értelmi fogyatékos gyermekét veszélyeztető magatartás miatt került sor az ideiglenes hatályú elhelyezésre. A gyermek jelenlegi gondozási helyén speciális, értelmi képességének megfelelő, fejlődéséhez szükséges szakemberek által történő folyamatos gondoskodásban, ellátásban részesül. A nevelésbe vett gyermekek gyámjaival, a nevelőszülőkkel, valamint vérszerinti családjukkal a gyermekjóléti szolgálatnak kapcsolatot kell tartani, elősegítve a gyermek és szülei közötti kapcsolattartást.

A szolgálatunk részéről a nevelésbe vett gyermekekkel a személyes kapcsolattartás fontos feladattá vált a gyermek, gondozási helyén történő látogatással. A szülőket a tervszerű gondozás során megpróbáljuk alkalmassá tenni, hogy a gyermekek visszakerülhessenek vérszerinti családi környezetükbe.

Az állam fontos feladatának tekinti a gyermekek családjukba történő visszagondozását, a módszertani intézmény hangsúlyozott ellenőrzési szempontnak tekinti ennek megvalósulását.

A szolgálatnak feladata az **utógondozás** biztosítása is. Az utógondozás – amelyre a nevelésbe vétel megszűnése után kerül sor – elősegíti a gyermek családi környezetbe történő visszailleszkedését. **2025. évben nem volt utógondozott gyermek a településen.**

Bűnelkövető gyermek - és fiatalkorúról nem érkezett jelzés a tárgyévben.

Zalahaláp településen 2025. évben 1 válsághelyzetben levő várandós anya volt.

A gyermekjóléti szolgálat elsődleges célja e tekintetben a prevenció, azaz, hogy elkerülje a terhesség kapcsán felmerülő veszélyeztető tényezők megjelenését, mint pl. titkolózás, tagadás, egészségügyi ellátás megkerülése.

Segítő szakemberként fontos, hogy támogassuk a várandós anyákat és családjaikat. Támogassuk úgy, hogy ne kelljen eltitkolni terhességüket, esetleg bántani a magzatot, önmagukat. Közösén kell megtalálni azt a megoldást, amely egyaránt szolgálja az anyát, a születendő gyermek és a társadalom érdekeit.

A Gyermekjóléti Szolgáltató tevékenység a kezelt (elsődleges) probléma típusa szerint az adott településen

4. számú táblázat

Sorszám	Megnevezés	Kezelt problémák száma
1	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	-
2	Gyermeknevelési	-
3	Gyermekintézménybe történő beilleszkedési nehézség	1
4	Lelki, mentális	-
5	Családi konfliktus	3
6	Szülők vagy a család életvitele	10
7	Szülői elhanyagolás	-
8	Családon belüli bántalmazás	-
9	Fogyatékoság, retardáció	-
10	Szenvedélybetegségek	-
11	Összesen (1-10. sorok)	14

Az előző évekhez képest a statisztikai számadatokat figyelembe véve, az elsődleges probléma a társadalmi szinten jelentkező életviteli, gyermeknevelési problémák, amiket a családok rossz szociális helyzete (munkanélküliség, elhelyezkedési, megélhetési, lakhatási problémák) és a szülők életvitele okoz. A családok problémái, - amelyeket valamilyen módon kezelni kell - az esetek többségében nem önmagukban jelennek meg, hanem a problémák egymással kölcsönhatásban, halmozottan fordulnak elő.

A mentálisan sérülékeny szülők gyermekei állandó feszültséghelyzetben élnek, ezért szolgálatunk részéről elő kell segíteni a stresszel való egészséges megküzdési formák kialakítását. Mindezt családlátogatások, iskolai fogadóórák keretében tesszük.

Széleskörű ismereteket igényel a szakmai munka végzése. A tárgyévben a gyermekek magatartásproblémáit, a szülők gyermeknevelési nehézségeit, pszichés problémáit felismerve egyre több gyermeket és szülőt közvetítettünk más szolgáltatásba (pl. nevelési tanácsadó, pszichológus, ideggondozó).

A gyermekek lelki egészsége érdekében a társszervekkel közös együttműködéssel igyekszünk orvosolni a gyermekeknél, szülőnél felmerülő pszichés problémákat, ezzel együtt megtalálni a beavatkozási pontokat.

A gyermekjóléti és a családsegítői feladatok mára már nehezen határolhatók el egymástól. Folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a családtámogatási ellátásokat érintő változásokat, információt nyújtunk a pénzbeli ellátásokról, munkaerő piaci kapcsolódásokról.

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenysége a tárgyévben az adott településen

5. számú táblázat

Sorszám	Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma
1	Információnyújtás	233
2	Segítő beszélgetés	233
3	Tanácsadás	233
4	Hivatalos ügyekben való közreműködés	67
5	Családlátogatások száma	233
6	Közvetítés más szolgáltatásba	-
7	Első védelembé vételi tárgyaláson való részvétel	-
8	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	Átmeneti nevelésbe vétel/ Védelembé vétel
9		
10	Közvetítés Család és Gyermekjóléti Központoz	-
11	Hátralékkezelés	14
12	Szakmaközi megbeszélés	6
13	Esetkonferencia	3
14	Esetmegbeszélés	128
15	Adománykövetítés	-
16	Jogi tanácsadás	-
17	Összesen (1-16. sorok)	1150

Látogatások során a szülőket gyermeknevelési, életmód- és életvezetési tanácsokkal látjuk el, abból a célból, hogy olyan körülményeket tudjanak kialakítani a családban, amely a gyermek test, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését lehetővé teszi.

A kommunikáció fontos eszköze a munkavégzésnek, de nemcsak a kapcsolattartás eszköze, hanem gyakran a családon belüli konfliktusok melegágya is. Holott némi odafigyeléssel, empátiával a legtöbb probléma áthidalható lenne.

Az elmúlt év tapasztalatai alapján a családgondozások során a szülők számára a segítő beszélgetések szükségességét véltük tapasztalni. Megfigyelhető, hogy a gyermekek magatartási problémáinak oka felsőbb szinten, a család működési zavarában keresendő, vagyis a gyermek a családtagok közötti diszharmonikus kapcsolat tünete hordozója. A magatartászavarral küzdő gyermekek számára szükség esetén családterápiát kezdeményezünk a családtagok bevonásával.

A társadalmi - gazdasági nehézségek (munkanélküliség, megélhetési problémák, az említett idő hiánya) az ezzel együtt járó mindennapos feszültség egyre nagyobb terhet ró a szülőkre, amely miatt egyre nehezebben képesek a nyugodt családi légkör biztosítására. A szülői elhanyagolás (minőségi törődés, tartalmas foglalkozás hiánya) és a szülők- vagy a család életviteléből adódó problémák, gyermeknevelési problémák eredője legtöbb esetben az anyagi, megélhetéssel kapcsolatos probléma. A szolgálatunk által nyújtott gyermeknevelési tanácsadás szolgáltatást egyre több szülő veszi igénybe, akár egyszeri tanácsadás keretében. A Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel folyamatos esetkonzultációt tartva segítjük egymás munkáját.

A családgondozó munkája során alkalmazott módszerek:

- Problémafeltáró beszélgetés,
- Segítő beszélgetés,
- Célzott beszélgetés,
- Tanácsadás (életvezetési, mentális, jogi, pszichológiai)

Szolgáltatások köre:

- Gyermeki jogokról, a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, valamint a támogatásokhoz való hozzájutás segítése
- Tanácsadás, segítő beszélgetések
- Hivatalos ügyek intézésének segítése
- Pszichológiai tanácsadás → nevelési tanácsadó (pszichoterápia, családterápia)
- Szabadidős programszervezés (játsszoházak)
- Szükséges szolgáltatáshoz (anyagi, természetbeni) jutás elősegítése

Iskolai igazolatlan hiányzások/iskoláztatási támogatás megvonása

10 óra igazolatlan mulasztás esetén az iskola, jelzést küld a gyermekjóléti szolgálatnak és a gyámhatóságnak, majd a hatóság figyelmezteti a szülőt, a jogkövetkezményekre. 30 óra igazolatlan hiányzás már szabálysértési eljárást von maga után. A gyermekjóléti szolgálat a családot, szülőt, gyermeket felkeresi otthonában, intézkedési tervet készít, a tankötelezettség teljesítése érdekében.

50 igazolatlan óra esetén az iskola a jelzést megküldi a gyámhivatalnak az 50 óra igazolatlan mulasztás tényéről. Hatósági intézkedés keretében a 16 év alatti gyermeket védelembe veszi, a családi pótlék (iskoláztatási támogatás) 3 hónapra megvonásra kerül. A védelembe vétel során a gyámhivatal kötelezi a szülőt és a gyermeket bizonyos magatartásformákra, ezek megszegése súlyosabb hatósági intézkedéseket is maga után vonhat.

A fent leírtak esetén nagyon fontos a szülő/gondviselő, illetve a tanuló szoros együttműködése az iskolával és a gyermekjóléti szolgálattal. Az ifjúságvédelmi felelős az iskolában tanácsadás keretében folyamatosan segíti a gyermeket az erkölcsi nevelésben, felhívja a figyelmét a magatartási szabályokra, erősíti a pozitív magatartási normákat, emellett fontos a megfelelő szülői kontroll, valamint a feladatok teljesülésének segítése, ellenőrzése a családgondozó által.

A különböző nevelési- oktatási intézményektől 8 jelzés érkezett.

Az észlelő- és jelzőrendszer működése a gyermekvédelemben

A gyermekvédelem egyik alappillére az észlelő- és jelzőrendszer működése, amelynek elsődleges célja a gyermekek veszélyeztetettségének korai felismerése és a megfelelő segítség időben történő biztosítása. A rendszer hatékony működése nélkülözhetetlen a gyermekek testi, lelki és érzelmi fejlődésének védelmében. Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai közé tartoznak mindazon intézmények és szakemberek, akik munkájuk során kapcsolatba kerülnek gyermekekkel és családjukkal. Ide sorolhatók többek között az oktatási-nevelési intézmények, az egészségügyi ellátórendszer, a szociális és gyermekjóléti szolgálatok, a rendőrség, valamint a civil és egyházi szervezetek. E szereplők közös felelőssége, hogy a gyermek veszélyeztetettségére utaló jeleket felismerjék, és törvényi kötelezettségüknek eleget téve jelzést tegyenek a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat felé. A jelzés alapját képezhetik a gyermek magatartásában, érzelmi állapotában vagy testi állapotában bekövetkező változások, valamint a családi környezetben tapasztalható problémák, mint például az elhanyagolás, a bántalmazás, a szenvedélybetegség vagy a tartós szociális nehézségek. A jelzőrendszer hatékony működéséhez elengedhetetlen a szakemberek érzékenysége, megfelelő felkészültsége és együttműködési készsége. A családsegítő és gyermekjóléti szakemberek kulcsszerepet töltenek be a jelzések fogadásában, feldolgozásában és a további intézkedések megszervezésében. Feladatunk a helyzet feltárása, a családdal való együttműködés kialakítása, valamint a szükséges szolgáltatások és támogatások bevonása. Súlyos veszélyeztetettség esetén a hatósági beavatkozás kezdeményezése is a

rendszer részét képezi. Összességében az észlelő- és jelzőrendszer működése a gyermekvédelemben csak akkor lehet eredményes, ha a rendszer tagjai közötti kommunikáció folyamatos, az együttműködés bizalmon alapul, és a gyermek mindenképp felett álló érdeke érvényesül. A prevenció, a korai felismerés és az időben nyújtott segítség jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy a gyermekek biztonságos és támogató környezetben nevelkedhessenek.

A 2024-es év törvényi változás hatására, -kivált a jelzési kötelezettséggel kapcsolatban-, 2025-ben nagymértékben megnövekedett a jelzések száma. Az év folyamán **45-re** emelkedett az emelkedett az ellátott családok száma. 4 esetben tettünk hivatalból rendőrségi feljelentés, több családdal kapcsolatban tanúként voltunk kötelesek megjelenni a bíróság előtt, továbbá a rendőrséggel együttműködve nem csak szakmai konzultációkat folytattunk, de kihallgatásokon is idézve voltunk. A gyámhatósági tárgyalásokon minden alkalommal részt vettünk, legtöbb esetben az esetmenedzseri feladatokat is a családsegítő látta el a tárgyalások során. Bár mindez előre viszi a gyermekek veszélyeztettségének megszüntetésére való törekvéseket, viszont ilyen mennyiségű esetszám kezelése, a már rendszerben lévő családok ellátása, a szinte megszámlálhatatlan esettanulmány, esetkonzultációk nagy megterhelést róttak szolgálatunknál az ellátó szakemberekre. Tovább nehezítette munkánkat, hogy a gyermekjóléti központ, mely elsődleges szakmai partnerünk lenne, szakmai vezetés nélkül maradt, az esetmenedzserek rövid időn belül elhagyják a státuszaikat, látva a rendszer tehetetlenségét. Így nem csak a közös szakmai munka lehetősége veszik el számunkra, de sok esetben komoly többletmunkát jelent időről időre az új belépők megismertetése a családokkal, az esetekkel. A családok oldaláról ennek van egy fajta negatív hatása, egyre kevésbé veszik komolyan a szakembereket, ami érthető is. Természetes feladatunk szolgálatként, hogy összekötő kapocsként is funkcionáljunk a rendszer különböző szintjei között és az ellátott gyermekek családjai között. Ám áthidalni a rendszerben lévő szakadékokat, tömködni a hiányosságok okozta hasadékokat, megküzdeni a rossz működésű online felületen való dokumentálás kihívásaival, rengeteg energiát elvisz a valós feladatmegoldás elől. Végző soron elmondható, hogy a rendszer még mindig nem tud megfelelő hatással működni a veszélyeztetett gyermekek megsegítéséért, így a szakemberek a megfeszített munkája, túlterhelődése és gyors kiégése szinte borítékolható.

- Az előző évre kitűzött terveink között fő feladatként határoztuk meg a falugondnokokkal való szorosabb együttműködést. A fent leírt rendszer terhek következtében, sajnos nem maradt kapacitás a célkitűzés megvalósulására, így ezt a 2026. év egyik vezető törekvései között tartjuk számon.
- Valamint szintén az előző év tapasztalata alapján teljesen nyilvánvalóvá vált, hogy az egészségügyi ellátórendszer semmilyen módon nem tájékozott a gyermekvédelmi törvények, azok változásaival kapcsolatban. A Tapolcai Deák Jenő Kórház vezetésével megkezdődtek az egyeztetések annak kapcsán, hogy milyen módon tudjuk segíteni az orvosok és a rendszerben működő egyéb ellátó személyek edukációját, felzárkóztatását.

2024 vs. 2025 — Gyermekvédelmi és szociális jogszabályok főbb változásai

Jogszabály / Téma	2024 (hatályos állapot)	2025 (módosított állapot)	Megjegyzés / Hatálybalépés
Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)	A gyermekvédelmi gondoskodás jogi keretei, gyermekjóléti kedvezmények, hatósági eljárások, ellátások szabályai.	Kiegészült a születendő gyermek haza nem adhatóságának eljárási szabályaival (Gyvt. új IX. fejezet).	A 2025. évi LXVII. törvény vezette be; részletes szabályok a hatósági eljárásról.
		A Gyvt. hatályosul továbbá a nevelőszülői díjazás módosításával (alapdíj emelése, többletdíj növelése 15 %-ra).	Ez a 2025. évi XCIII. törvény módosítása; hatály: 2026. I. 1.
		Jogosítvány-támogatás	2025. évi XCIII.

Jogszabály / Téma	2024 (hatályos állapot)	2025 (módosított állapot)	Megjegyzés / Hatálybalépés
Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.)	Szociális támogatási és ellátási rendszer, adatkezelés, jogosultságok.	biztosítása ideiglenesen hatályon belül elhelyezett és utógondozói ellátásban részesülőknek. Kiegészült az adatkezelés részletszabályaival a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások finanszírozásának és hozzáféréseinek nyilvántartása céljából (Szt. 20/C. § bővítése).	törvény; részletek későbbi kormányrendeletben.
Gyermekjóléti ellátások (Gyvt. 20/A.)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény természetbeni támogatással.	Fókusz a pénzbeli támogatásra az ellátás keretében – átállás részben pénzbeli ellátásra (helyi önkormányzati gyakorlatban is).	Több önkormányzati rendelet vezette át (pl. 2025-ös helyi támogatási rendeletek).
Gyermekjóléti és gyámhatósági eljárások (Korm. rendeletek)	Gyermekvédelmi és gyámügyi eljárási szabályok a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendeletben és kapcsolódó végrehajtási rendeletekben.	Több végrehajtási rendelet frissítése: örökbefogadás, pénzbeli ellátások, ellenőrzés, nyilvántartás (Korm. rendelet módosítások, pl. 1/2025. (I. 23.))	2025. január 24-i hatállyal lépett életbe.
Gyülekezési jog és gyermekvédelmi tartalom	Gyülekezési jog az Alaptörvény és a 2018. évi LV. törvény alapján.	A gyülekezési jog módosítása kifejezetten gyermekvédelemhez kapcsolódó korlátozásokkal: olyan rendezvények tiltása, amelyeket a gyermekek jogainak védelme érdekében nem engedélyeznek (tartalmi tiltások).	A 2025. évi III. törvényen keresztül változott; hatály március/április 2025.
Nevelőszülői díjazás (Gyvt. 66/H.)	Díjak és kiegészítők a 2024-es szabályok szerint, MB-hoz kötött, de alacsonyabb szinteken.	Átlagos díjak megduplázása és korcsoportos kompenzációk; többledtűj emelkedés 15 %-ra.	2025. évi XCIII. törvény; hatály: 2026. I. 1.

Főbb irányok a jogalkotás átalakulása terén 2025-ben Gyermekvédelmi törvény (Gyvt.)

- **Új rendelkezések a születendő gyermek védelméről** – hatósági eljárási feladatok bővítése.

- **Nevelőszülői díjazás reformja** – a díjak jelentős emelése és több gyermek ellátásának ösztönzése.
- **Jogosítvány-támogatás biztosítása** – egy új, célszerű támogatási forma került bevezetésre.

Szociális törvény (Szt.) és kapcsolódó jogszabályok

- **Adatkezelési részletszabályok kiegészítése**, több nyilvántartási pont beépítése.
- **Végrehajtási rendeletek frissítése** gyermekvédelmi és szociális szolgáltatások, ellátások részletes szabályaiban.

Gyülekezési jog és gyermekvédelmi tartalom

- A gyermekvédelmi célú **tartalmú korlátozások a gyülekezési jogban** átvezetésre kerültek 2025-ben.

Hatálybalépés

- **2025. évi XXXIV. törvény** – módosítja a Gyvt. és Szt. egyes rendelkezéseit.
- **2025. évi LXVII. törvény** – Gyvt. IX. fejezet bevezetése a születendő gyermek védelmére.
- **2025. évi XCIII. törvény** – nevelőszülői díjak és jogosítvány-támogatás intézményesítése, hatály 2026. I. 1.
- **Kormány- és miniszteri rendeletek** – több végrehajtási szabály pontosítása, változtatása (pl. 1/2025. Korm., gyermekvédelmi eljárási kormányrendeletek).

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma a tárgyévben az adott településen

6.számú táblázat

Sorszám	Megnevezés	Küldött jelzések száma
1	Egészségügyi szolgáltató	3
2	ebből védőnői jelzés	2
3	Szociális szolgálat	1
4	Közügyintézmény	8
5	Rendőrség	3
6	Ügyészség, bíróság	-
7	Pártfogó felügyelet	-
8	Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	-
9	Állampolgár	3
10	Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	-
11	Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	1
12	Összesen	19

Lesencetomaj, 2025. január.21.

Tisztelettel:

II. 1.2. Családsegítő Szolgáltatás

Feladata a mentális, életvezetési, szociális gondokkal küzdő személyek, családok segítése. Igényelheti bárki, kiemelten munkanélküli, adósságterhekkel, lakhatási problémákkal küzdő, illetve fogyatékos, krónikus-, pszichiátriai-, szenvedélybeteg személy.

A családsegítés térítésmentes szolgáltatás.

Családsegítés esetén az ellátási terület:

Balatonederics község közigazgatási területe,
Lesencefalú község közigazgatási területe,
Lesenceistvánd település közigazgatási területe,
Lesencetomaj község közigazgatási területe,
Nemesvita község közigazgatási területe,
Uzsa település közigazgatási területe.
Zalahaláp község közigazgatási területe.

A családsegítő szolgáltatást igénybevevők száma a tárgyévben nem és korcsoport szerint Zalahaláp településen

/1. táblázat/

Sor- szám	Nem, életkor	14-17 év	18-34 év	35-49 év	50-61 év	62 fölött	Összesen
1	Férfi	3	3	5	1	1	13
2	Nő	2	6	5	1	-	14
3	Összesen	5	9	10	2	1	27

A családsegítő szolgáltatás:

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés, életvezetési problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, továbbá a szociális egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogó felügyelői és a jogi segítségnyújtó szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak, és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató feltérképezi az ellátási területen élő szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét és személyesen felkeresve tájékoztatást nyújt a családsegítés céljáról, tartalmáról.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- A családgondozást, vagyis a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését, szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást
- Az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- Közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programok szervezését,
- A tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, a családon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő mediációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

Családgondozói feladatok:

- a) a veszélyeztetettség, illetve a krízishelyzet megszüntetése érdekében megteszi a szükséges intézkedéseket,
- b) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt,
- c) szociális és egyéb információs adatokat gyűjt az ellátást igénybe vevő megfelelő tájékoztatása érdekében,
- d) pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást szervez,
- e) szervezi az aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programját,
- f) közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos terápiás programokat szervez (üdültetés, táboroztatás, gyermekfelügyelet stb.) a működési területén élő lakosság számára,
- g) segítséget nyújt az egyének, a családok kapcsolatkészségének javításához,
- h) segíti speciális támogató, önszorgító csoportok szervezését, működtetését.
- i) segíti a hivatalos ügyek intézését,
- j) együttműködik más intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, csoportokkal

Célja, hogy a családok, illetve az egyének szociális és mentálhigiénés problémáik megoldásához megfelelő segítséget kapjanak. A családsegítés sokrétű, komplex segítő szolgáltatás, amelynek keretébe tartozik többek között a család életvitelét hátrányosan befolyásoló okok feltárása és közreműködés azok megszüntetésében; segítő beavatkozás krízishelyzetekben, családi problémák esetén; természetbeni, anyagi és személyes támogatásokról történő tájékoztatás.

A szolgáltatást igénybevevők elsődlegesen hozott problémái /2. táblázat/

Sorszám	Megnevezés	Kezelt problémák száma
1	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	-
2	Gyermeknevelési	-
3	Gyermekintézménybe történő beilleszkedési nehézség	1
4	Lelki, mentális	-
5	Családi konfliktus	3
6	Szülők vagy a család életvitele	10
7	Szülői elhanyagolás	-
8	Családon belüli bántalmazás	-
9	Fogyatékoság, retardáció	-
10	Szenvedélybetegségek	-
11	Összesen (1-10. sorok)	14

A korábbi évekhez hasonlóan a tartós munkanélküliség miatti a foglalkoztatási nehézség, a lakosság eladósodása emelkedik. Jellemző a közüzemi díjhátralékok felhalmozódása. Víz, gáz, villanyszámla elmaradások, valamint banki hitelek törlesztési problémái emelkedtek számottevően. A szegénység egyre szélesebb körben jelenik meg. A létfenntartáshoz kapcsolódó kiadások, valamint a közüzemi díjak rendezésének elmaradásaiból következő adóság csapdába került családok csak az utolsó pillanatban fordulnak segítségért. Ilyenkor legtöbbször csak a közszolgáltatók felé részletfizetési kérelmek, segély kérelmek szerkesztésében tudunk segíteni és életvezetési tanácsadással tudunk élni. Az életviteli, lelki- mentális problémákat leginkább a szenvedélybetegségek az alkoholizmus, okozza. A környezettel való állandó ütközésekben, a társadalmi normák megszegésében, konfliktusokban nyilvánul meg, amely a család működésében súlyos zavarokat okoz. A probléma speciális jellegéből adódóan a segítségnyújtás ki kell, hogy egészüljön a szakellátás igénybevételével. A kliensek ügyintézés és információ tekintetében a helyi önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátásokról, jogosultsági feltételekről kérnek információt. A Polgármesteri Hivatallal való együttműködés a kliensek érdekében jól működik.

Ezen túlmenően segítséget nyújtunk okiratok pótlásában, szakellátással való kapcsolatfelvételben is. Demográfiai mutatók alapján növekszik az idősek aránya. A tradicionális nagycsaládok, amelyek generációról generációra adták át az ismereteiket, és az idő múlásával természetes támaszt jelentettek ma már csak néhol találhatók meg. Sok idős embernek a gyermekei távol élnek, munkahelyüket nem adhatják fel, így a gyermekek, egészségi problémával küzdő, magukra maradt idős emberek mesterséges támaszt jelentő intézményekhez fordulnak segítségért.

Köszönetemet fejezem ki a szociális és gyermekjóléti szolgálat munkáját segítő szakembereknek.

Lesencetomaj, 2025. január.21.

Tisztelettel:

